KIBRIS SORUNUNA VE ÇÖZÜMÜNE YÖNELİK DURUŞUMUZ

I. Kıbrıs Sorunu Hakkındaki görüşlerimizin temeli

Stasis grubunun temel ilkeleri, Kıbrıs'ta ortaya çıkan ulusal sorunu V.I Lenin ve Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi (Bolşevikler) tarafından ifade edilmiş temel ilkelerin ve Ekim Devrim'inin ışığında ele alır. Bu prensipler kısaca şunlardır;

A. "Ulusal sorunun tüm yönlerine en kararlı ve en tutarlı demokrasi desteği" bir diğer deyişle, tüm "ulusal baskı ve eşitsizliklere", bir milli-devlet altında tek bir ulusun diğer uluslar üzerindeki ayrıcalık haklarına karşı çıkıyor, tam aksine ortaklaşa bir devlet oluşturan tüm "halkların ve dillerin" eşitliğini savunuyoruz.***1*** Stasis grubu, bu nedenle Lenin'in "kapitalizm altında bunun mümkün olduğunca" olduğu görüşünü tamamen paylaşıyor; yani herhangi bir ulusal devlette etnik, dilsel, dinsel, vb. farklılıkların idaresinde "ulusal bir sorunu, yani tutarlı bir demokrasi vasıtasıyla"***2*** ilkesinin benimsenmesi. Bu konuda Lenin'in görüşleri ile paralel bir şekilde; bu demokratikleşme, milliyetlerin, dillerin, kültürlerin vb. ulus devlette eşit muamele görmesi "her ulusun sadece demokratik unsurlarını, yani onları ulusal bazda değil, yalnızca proleter olarak alır ve birleştirir, tüm devlet sistemini iyileştirmeyi derin ve ciddi bir şekilde arzular"***3***

B. Görüşümüz daha önceki madde 'de de bildirdiğimiz gibi, Marksist Leninistler için ulusal sorunlara kapitalizm koşulları altında en ilerici pratik çözümleri tanımlamak ve desteklemek öncelikli uğraşı değildir, bugün bu sorun dünya üzerindeki ulusların büyük çoğunluğunu kapsıyor olsa dahi. Bizler için Lenin'in sosyalistlerin görevleri olarak koyduğu bakış açısı bir miras olarak temel ve değerlidir; onlar "Ezilen ulusların kurtuluşunu açıkça ve kesin olarak formüle edilmiş bir siyasi programda, zalim ülkelerdeki sosyalistlerin ikiyüzlülüğünü ve korkaklığını özel olarak dikkate alarak talep etmelidirler ve genel belirsiz cümlelerde, boş telaffuzlarda, sorunu sosyalizme ulaşılıncaya kadar "sapmasına "indirgeyerek değil."***4***

Bizim için tartışmasızdır ki, kaçınılmaz olarak geniş kitlelerin çıkarlarını ve endişelerini ve bir ülkedeki burjuvazinin gayretlerini yoğunlaştıran ulusal sorun, sosyalistlerin çözümü basitçe belirsiz bir sosyalist "gelecek"e bağladıkları bir konu değildir. Aksine, sonucun hangi biçiminin halk kitleleri ve sosyalist devrim ihtimali açısından için daha yararlı olduğunu dikkate alarak sorun üzerinde net, kesin ve iyi belgelendirilmiş bir tutum almalıdırlar. Ve bunu her zaman milliyetlere, dillere, dinlere vb. karşı kesin ve tutarlı bir demokratizmin içermesi temel ilkesine saygı duyarak yapmalıdırlar.

Lenin bu sorun üzerine mantıklı bir faydacılık gösterdi ve Rus ulusal sorununun çözümlenmesinin temeli olarak İsviçre'nin (burjuva) modelini şiddetle savundu: "İsviçre tecrübesi kanıtlıyor ki, en büyük (barışçıl) ulusal barış seviyesi ancak, devletin tamamında tutarlı (tekrar göreceli) bir demokrasi pratikte garanti altına alındığında olabilir ve olmaktadır".***5***

C. Lenin, ilgili eserlerinde tam olarak netleştirdiği gibi, ulusal sorun üzerine Marksistlere uygun perspektif, tutarlı ve tavizsiz bir **proleter enternasyonalizm**dir:

"Proletarya herhangi bir milliyetçiliği kutsamayı destekleyemez; Aksine, ulusal ayrımları yok etmeye ve ulusal engelleri kaldırmaya yarayan her şeyi destekler; Milletler arasındaki bağları daha yakın ve daha yakın yapan her şeyi destekler veya ulusları birleştirmeye eğilim gösterir". ***6***

Bu pozisyon, bir ülkedeki ulusal sorun çözülmedikçe her durumda arzulanan hususun çok spesifik bir anlayışını belirler: "kapitalizm gelişimi için mümkün olduğunca büyük ve mümkün olduğunca merkezileşmiş devletler ister. ***Diğer koşullar aynı kalmak şartıyla,*** sınıf bilinçli proletarya daima daha büyük devletten yanan olacaktır. Ortaçağ partikülarizmine (yörecilik) karşı daima mücadele edecek ve daima, proletaryanın burjuvaziye karşı mücadelesinin genişçe gelişebileceği büyük toprakların mümkün olan en sıkı ekonomik birliğini selamlayacaktır."***7***

Lenin'in vurguladığı gibi, farklı ulusların, dillerin vs. demokratik merkeziyetçiliğe bağlı bir devletin içinde birleşmesi, "ortaçağdan kalma parçalanmışlıktan tüm dünyanın gelecekteki sosyalist birliğine giden yolda ileri

atılmış muazzam tarihi bir adım"*8* olması nedeniyle, farklı toplulukların (kapitalist) ekonomik faaliyetlerini birleştirerek, aynı zamanda sınıf mücadelesinin zeminini de birleştirir ve hem kapitalistleri hem de işçi sınıfını birbirinden ayıran geçmişten miras kalan engelleri eritir. Elbette ki bu süreç, burjuvazinin en gerici ve geriye dönük kesimlerinin, eski özel imtiyazlarını korumak için gösterdikleri çabaların rahatsızlık yaratmaması şeklinde yürümez. Ulusal, dini vb. bölünmeler gibi çeşitli şekillerde varlık gösterir.

Aynı zamanda, anlaşılmalıdır ki burjuvazi özellikle de güçlü ve belirleyici bir işçi hareketi tarafından tehdit edildiğinde, işçi sınıfı içindeki ulusal, dini, dilbilim vb. bölünmeler de dahil olmak üzere her türlü dikey farklılaştırmayı yetiştirmek zorunda kalmaktadır. Bu tehlike tüm kapitalist ülkelerde mevcuttur ve işçi sınıfına; şovenizmin, ırksal ve ulusal önyargının, yayılmacı iradenin, "seçilmiş halklar" ve kaderlerle ilgili fikirlerin kalıntılarının çökmesine yol açmaktan; proletaryanın bir kısmını bölen ve azınlığın çoğunluğu sömürmesi ve baskı altına alarak sınıflara böldüğü sınıflı toplum algısını dağıtan tüm bölünmeleri kademeli olarak tasfiye etmekten başka bir yol bırakmıyor.

Bir konu daha vardır ki; burjuvazinin gücünü korumak için her entrikayı uygulayabildiği kanıtlanmış yeteneği konusunda uyanık kalmak. Bir diğeri de Lenin'in tanımladığı gibi "kapitalizmin dünya-tarihsel eğilimi ulusal engelleri yıkma, ulusal ayrımları ortadan kaldırma ve ulusları asimile etmektir - bu eğilim [...]kapitalizmi sosyalizme dönüştüren en büyük itici güçlerden biri ".*9*

D. Stasis grubu Lenin'e bağlı kalarak, ulusal sorunun sınıfın yaşayan toplumsal hegemonyasından koparılmasının mümkün olmadığını kabul etmektedir, Lenin bunu şöyle ortaya koyuyor: "Burjuvazi .... doğal olarak her ulusal hareketin başında önderliği üstleniyor"*10* Ulusal sorunu burjuvaziden ziyade işçi sınıfının yaratacağı zamanı beklediğini söylemek, eğer burjuva toplumunda egemen fikirleri somutlaştıran kişiyse,bu her durumda tarihsel olmayan bir görüştür ve sol kanat ütopyacılık ya da alaycı ikiyüzlülüğü ifade eder.

Bununla birlikte, ulusal sorun ile burjuvazinin tarihi girişimi arasındaki ilişkiyi pragmatik olarak tanımak ile bu inisiyatifin "kuyruğu" olma rolünü pasif olarak kabul etmek arasında geniş bir fark vardır. **Burjuvaziyi kendi amaçlarınız ve kendi amaçlarınızla hedeflerinizi belirlemek için belirli bir yönde desteklemek pasif olarak onun "kuyruğu" haline gelmekten farklı bir şeydir**: "Proletaryanın ulusal sorun ile ilgili (diğerlerinde olduğu gibi) politikası burjuvaziyi yalnızca belirli bir yönde desteklemektedir, ancak burjuvazinin politikasıyla hiçbir zaman uyuşmamaktır. İşçi sınıfı burjuvaziyi, yalnızca ulusal barışın sağlanması için (burjuvazi tarafından tam olarak elde edilemeyen ve ancak bütünlüklü demokrasiyle elde edilebilecek olan), eşit haklara sahip olmak ve sınıf mücadelesi için en iyi şartları yaratmak için destekler. Bu nedenle, burjuvazinin proletaryanın ulusal sorunundaki kendi ilkelerini geliştirmesi pratikliğine muhalefet içindedir; Proletarya her zaman burjuvaziye koşullu destek veriyor".*11*

Ancak bu **kısmi** ve **otonomca** motive olmuş birleşme, burjuvazinin inisiyatifi ile birlikte (Ve daha spesifik olarak, ulusal uyum daha açık olan ve tamamlayıcı olan daha ilerici sektörleriyle) nasıl kendini ifade ediyor? Bu konuda da Lenin açıktır. Ulusal bağımsızlık ve bitirme hedefine karşı Marksist görev, "Çoğunlukla olumsuz olanı" yazıyor. Proletarya, Proletarya "Milliyetçiliği desteklerken, bunun ötesinde, burjuvazinin milliyetçiliği güçlendirmeye çalışan 'olumlu' faaliyeti başlatıyor"*12* sınırın ötesine geçemez. Bir başka deyişle Marksistlerin görevi, ulusal eşitsizliğe, belli bir etnik, dini, dil gruplarına karşı ayrımcılığa, demokratikleşmenin olmamasına ve mümkün olan en geniş sivil özgürlüklere karşı savaşmaktır. Ulusal tamamlanma, birleşme ve egemenlik fikrini programatik bir hedefe yükseltme konusunda herhangi bir burjuvaziyi desteklememek, ayrıca kendilerini "ulusal kader"in metafiziksel arayışlarına veya ulusal devletin istisnai ve "seçilmiş" karakteri için bir koroya dönüştürmemelidirler. Ulusal sorunun olası en büyük demokrasi ve eşitlik yönündeki çözümü, her durumda basitçe anlamı (tarihsel zorunluluğa bağlı) sosyalist eylemin ve amacın asla sonlandırılmamasıdır.

Yukarıdaki dört prensibe dayanarak, ulusal sorundaki Marksizm-Leninist yaklaşımın, bu konudaki siyasi tartışmalarda hakim olan bir dizi diğer yaklaşımdan belirgin şekilde öne çıktığına inanıyoruz.

Bu üç eğilim şöyle özetlenebilir:

- Şovenist tepki; üstün ve aşağı, egemen ve alt ulusları, dilleri, dinleri, yani ulusal devletin nüfus gruplarının idaresinde demokratikleşme ve eşitlik ilkelerini açıkça reddetme eğilimi; Aynı burjuva direğin diğer ucunda, burjuva milliyetçiliği; ulusal yapının tamamlanması sadece işçi kitleleri tarafından mümkündür ve meşru olarak yerine getirebilir.

- Sözde burjuva ilerleme eğilimi; ulusal tamamlanma ve eski etnik, dini, dilbilim vb. önyargıların yenilgiye uğratılması ile ve toplumsal karşıtlıkların bu şekilde ortadan kaldırılmasıyla eşanlamlıdır ve ulusal, dil, sosyal sınıf vb. uzlaşmaz çelişkilerin zeminini yerinden etmeksizin sosyal uyum sağlamak mümkün olmadığına göre, sanki herhangi bir aşamada kapitalist toplumu uzlaşmaz karşıtlıklar ve çatışmalar olmadan elde etmek

mümkündü (burada bazı ütopik beklentilerin sergilediği kapitalist, emperyalist Avrupa Birliği'nin sergilediği yapısal dönüşümün tamamen yok olduğu savunulan milliyetçilik ve yerelciliklerin kesinlikle yeniden canlandırılmasına taşıyan parodisine göz atmak öğretici olacaktır).

- Soyut sınıf dil sadeliği; işçi hareketinin ulusal sorunun çözümü mücadelesinde yeri yoktur, çünkü bu sorun burjuvazi tarafından şekillendirilmiştir ve bu nedenle gelecekteki büyülü çözümünü beklemek gerekmektedir, sosyalizm geldiğinde işçi hareketinin ve partilerinin mevcut şartlardaki müdahalesine bakmaksızın.

İşçi hareketi, ulusal sorunun burjuvazi tarafından çerçevelendiği için çözülmesi mücadelesinde yer alamadığı ve dolayısıyla gelecekteki bir anda, sosyalizm geldiğinde onun büyülü kararlaşmasını beklemesi gereken Soyut sınıfsal safiyet, Işçi hareketi ve tarafları mevcut şartlar altında müdahalede bulunmamaktadır.

E. Beçinci ve son genel prensip olarak, biz Lenin'in ulusal sorun üzerine olan önemli çalışmasından türeyen yukarıda taslağı çizilmiş prensiplerin gerekli olduğuna fakat spesifik bir ulusal sorunu analiz etmede yetersiz olduğuna inanıyoruz. Diğer bir değişle ulusal sorun üzerine Marksist-Leninist siyaset, her ulusal sorunda **somut** durumunun spesifik analizi ile ilkeli politikayı birleştirilmeyi prensip edinilmelidir. Her ulusal bağlamda sosyalistlerce savunulan genel ilkelerin, belirlenen koşullara nasıl dönüştürüleceğini, duruma göre geçici olarak dönüştürülen genel ilkelerin sınırlandırılmış çevirisini ve belirli faktörlerin toplamını doğru olarak değerlendirerek sorumluluk ve yükü almak. "Her sosyal sorunun tahlilinde Marksist teorinin mutlak gereği, onu belirli bir tarihsel çerçeveye oturtması ve ayrıca, eğer bir ülke (örneğin belirli bir ülke için ulusal program) söz konusuysa, bir ve aynı tarihsel dönem içinde bu ülkeyi diğerlerinden ayıran somut özellikleri göz önünde bulundurmasıdır".***13*** Bu nedenle Kıbrıs sorununun tarihsel olarak biçimlenmesine ilişkin olarak ve bugün Kıbrıslılar için öngörülen yolla ilgili olarak belirli özelliklerinin özet bir açıklamasına geçiyoruz.

II. Kıbrıs Sorununun spesifik olarak belirlenmesi

Kıbrıs Sorunu, 1974'teki Yunan darbesi ve Türk istilasıyla ortaya çıkmadı (Ancak, sorunun niteliğini açıklamaya yönelik girişimlerde genellikle bu iki olay arasındaki gizli anlaşmanın göz ardı edildiğini gözlemlemek gerekir). 1974'te yaşananlar, daha ziyade, "ulusal kendi kaderini tayin" adı altında, Georgios Grivas'ın öncülüğündeki EOKA mücadelesi sırasında halihazırda açıkça oluşmuş bulunan durumun askeri kristalleşmesi (statüko olarak) ve doruk noktasına ulaşmasıydı. Wikipedia'deki bu konuyla ilgili açıklama,***14*** aynı zamanda Kıbrıs'ın "ulusal özelliğinin" temelini oluşturan bir paradoksu ortaya koyuyor: *"EOKA'nın ideolojisi "Anti-emperyalizm", "Enosis" (Yunanistan ile Birleştirme), "Milliyetçilik", "Anti-komünizm"."* EOKA'nın mücadelesindeki gibi hem "anti-emperyalist" hem de anti-komünist bir mücadele nasıl gerçekleştirilebilir? EOKA tarafından gerçekleştirilen çok sayıdaki saldırının hedeflerinin tarihsel olarak değerlendirilmesi, bu mücadelenin gerek Kıbrıs'taki iki büyük etnik toplum içindeki sol kesimlere (özellikle Komünist sola) ve gerekse de Kıbrıs Türk toplumuna karşı bir cephe geliştirdiğini kabul etmemizi sağlıyor (İdeolojiye bakılmaksızın ve etnik kimlik temelinde). Böyle bir mücadelenin eşzamanlı olarak anti-sömürgeci bir karakterde olduğunu kabul etmek, bunu gerçekleştirenlerin acil, ezici yenilgisiyle bitmeyen üçlü bir mücadele olabileceğini kabul etmeyi gerektirir. Öte yandan, EOKA'nın eşzamanlı olarak ve aynı şekilde İngiliz sömürgeciliğine karşı geldiğini ispat etsek bile, stratejik hedeflerinin anti-komünist ve anti-Kıbrıslı Türk olduğuna dair ezici kanıtlar, anti-sömürgeci bileşenin egemen olamayacağını kabul etmemize yetiyor. Birisi bir yandan yerel nüfusun etnik ve ideolojik bölünmesini şiddet yoluyla ilerletirken ve bunun için anti-sömürgeci mücadelenin en ilerici ve dinamik unsurlarına karşı şiddet kullanırken diğer yandan da anti-sömürgeci mücadeleyi yürütmesi imkansızdır. Ayrıca, tarih, bize evrensel kurtuluş idealinden ayrılmış herhangi bir anti-sömürge mücadelesi sunmamakla birlikte, Yunanistan Komünist Partisi (KKE) Genel Sekreteri Nikos Zahariades'in 1955'te Enosis ile ilgili beyanatı da durumu açıkça ortaya koymaktadır. KKE 1955'de EOKA mücadelesinin ve liderinin anti-sömürgeci karakteri hakkında kuşku duyduğunda: *"Kıbrıs'ın Yunanistan ile birleşmesi, Türklerin korunması veya sindirilerek boyun eğdirilmesine neden olamaz, dahası Türk azınlığa ulusal bağımsızlık temelinde eşit haklar vermeliyiz. Rumlar için kendi kaderini tayin etme ve ayrılma hakkını talep ederken, Türk azınlığa aynı hakkı reddedemeyiz. Aksi takdirde, Kıbrıs'ın kurtuluşu davasını zayıflatacağız. Başkalarını köle tutarak ve kendilerini kurtarmak için sana karşı savaşmaya zorlayarak sen de özgür olamazsın. Bu günümüzde tüm ilerici insanlık tarafından onurlandırılan büyük önder Lenin tarafından ilan edilmiştir.".****15*** **Kıbrıs Sorununun belirlenmesinin ilk faktörü, yerel ve "metropol" burjuvazileri tarafından onaylanan ve 1960'lı yılların başlangıcına ve onun tarihsel evrimine miras kalan ulusal bağımsızlık mücadelesinin kayıt dışı şu karakteridir**:

- Anti-sömürgeci ve anti-emperyalist mücadeleyi, her tarihsel ilerici hareketi karakterize eden evrensel eşit hak talebinden ayırması ve dolayısıyla mücadelenin anti- sömürgeci ve anti-emperyalist karakterinin tasfiye edilmesi yada feshedilmesi.

- Ulusal mücadelenin anti-komünizme bağlanması

- Hem EOKA hem de Yunanistan'daki alkışlayıcıları (KKE'nin 6. Geniş Oturumunda Genel Sekreter Zahariades'i partiden atan tüm üyeleri de dahil olmak üzere), kendi kaderini tayin ve bağımsızlık mücadelesini bir birinden ayırarak, İngiltere'den kendi kaderini tayin hakkını Yunanistan ile Enosis'e bağladılar (Hem de Kıbrıs'taki diğer büyük etnik topluluk olan Kıbrıslı Türklerin buna benzer eğilimleri gelişirken)

- Başta Kıbrıs milliyetçiliğinin Yunan ve Türk burjuvazilerinin yayılmacı milliyetçilikleri tarafından kullanılmak üzere bir araç haline dönüştürülmesi yoluyla Kıbrıs toplumunda bölücü ve parçalanmayı tetikleyen eğilimlerin takviye edilmesi; Başka bir deyişle, "Kıbrıs ulusal mücadelesi", yayılmacı bir karaktere sahip yabancı ülkelerin çabalarının uygun bir örtüsüne dönüştürüldü.

- Anti- sömürgeci mücadelenin birliğini ve hakikatini zayıflatılarak, kolonici gücün (Birleşik Krallık) ve NATO'nun (1952'den beri) uzun vadeli düzenleyici rolünün sürdürülmesi, daha çok Rum ve Türk burjuvazisi olarak bilinen "yerli işbirlikçiler" yardımıyla anti-komünist ve otokrat bir şekilde yönetilmesi. Dolayısıyla, "Kıbrıs Sorunu", iç içe geçmiş olan deniz aşırı iki uzlaşmazlığın sorgulanmasını sona erdirdi; Yunanistan ile Türkiye arasındaki ve (daha az görünür olan ama daha az önemli olmayan) Birleşik Krallık ile Birleşik Devletler arasındaki (1950'lerden sonra, Birleşik Kırallık için jeopolitik etkinin son kalelerinden olan Kıbrıs, sonraki emperyalist hegemon olan Birleşik Devletler tarafından talep edilmekteydi). Bu gibi durumlarda Lenin'in Sosyal Demokratlar arasındaki ulusal şovenizme saldırdığı dönem boyunca olduğu gibi "anti-emperyalizm", emperyalistler arası polemikler için bir araç haline geldi; çünkü her "oyuncu" (Lenin'in gösterdiği gibi, Emperyalist ülkelerdeki "sosyalist"lerin çoğu) "emperyalizmi" asla kendi içlerinde değil, kendi düşmanlarının motiflerinde bulur.

B. Kıbrıs Sorununun belirlenmesinde ikinci faktör olarak, eğer Kıbrıs Cumhuriyeti tarihine odaklanırsak, 1963-64'teki iki Toplumlu çatışmalar döneminde hali hazırda ortaya çıkmış olan ve 1974'teki Yunan faşist diktatörlüğü tarafından örgütlenen darbe ve Türk işgali sonrasında yoğunlaşan, özellikle Kıbrıs Türk nüfusunun kademeli olarak yerinden ve ülkeden edilmesine atıfta bulunuyoruz. Kuşkusuz Kıbrıs Türk göçü, Kıbrıs'ın bir Osmanlı mülkiyetinden İngiliz kolonisine dönüştürülmesi ile birlikte çok daha erken başlamıştı ve Birinci Dünya Savaşı döneminde oldukça aktif bir şekilde devam etmişti. Ancak EOKA'nın faaliyetleri ve 1950'lerde Yunanistan'la Enosis olasılığı ve aynı zamanda 1963-64 yılları arasındaki İki Toplumlu çatışmaların neden olduğu etkenler yüzünden iç ve dış göç akımı daha da arttı. 1974'ten sonra, Kuzey Kıbrıs'ın ekonomik izolasyonu ve Türkiye tarafından nüfus ithal etme politikasının benimsenmesi nedeniyle, Kıbrıs Türklerinin varlığı sorunu daha da şiddetlendi (1974-5 yılları arasında ve bugüne kadar yaklaşık olarak 130.000 Kıbrıslı Türk KKTC'yi terk ederek İngiltere'ye göç etti ***16***). Bu nedenle, 120.000 ila 150.000 arasında Kıbrıslı Türk bugün KKTC'de yaşarken, Kıbrıslı Türk kökenli olup da Türkiye'de yaşayan nüfus 500.000'e, İngiltere'de 300.000-400.000'e ***17*** çıkmıştır. Kıbrıslı Türkler İngiltere'deki Türkçe konuşan göçmenlerinin çoğunluğunu oluşturmaktadır (Yaklaşık% 65). ***18*** Kıbrıs Sorununun bir bütün olarak gelişimi, bağımsızlıktan önce başlamış ve 1960'dan sonra da kesintisiz devam etmiş ve Kıbrıs Türklerinin yerinden edilmesi ile karakterize edilmiştir. Bu süreç ilk önce Grivas'ın terörist EOKA taktikleri tarafından ifade edilen Yunan yayılmacı tutkularının etkisiyle, daha sonra ise Türk yayılmacı tutkularıyla özellikle de 1974'ten sonra Türk hükümetlerinin nüfus politikası tarafından yürütülmüştür.

2009-10 sonrasında Yunanistan'ı etkileyen sert ekonomik kriz ise, Kıbrıs Cumhuriyeti'ndeki Yunan göçmen sayısını aniden artırdı. Yunan Dışişleri Bakanlığı'na göre 31.474 Yunan 2010-2015 yılları arasında Kıbrıs'a göç etti, ***19*** 2011'de Kıbrıs Cumhuriyeti toplam nüfusu 838.897 idi. ***20*** (bu beş yıllık dönemden Kıbrıs'a gelen Yunan göçmenleri, 2011 nüfus sayımında toplam nüfusun yaklaşık% 3.75'ini oluştururken, 2014 yılındaki sayımda toplam nüfusunun% 5,5'i oluşturmaya başlamıştır (Kıbrıslı Rumların nüfusu 572.000 olarak hesaplandığında azalma eğilimi göstermiştir ***21***). Türk yerleşimcilerin sayısıyla ilgili olarak, doğru ve güvenilir verilere sahip olmamamıza rağmen, en azından KKTC'deki Kıbrıslı Türklerin sayısından biraz daha büyük olduğu neredeyse kesin olarak söylenebilir. ***22***

Bunlara bağlı olarak şöyle bir durumla karşı karşıyayız:

- Kıbrıs dışında yaşayan Kıbrıslı Türklerin sayısı, KKTC içerisinden bir kaç kat daha fazladır

- KKTC'deki Türk yerleşimcilerin sayısı Kıbrıslı Türklerden daha fazladır

- Yunanlılar ve Rumlar arasındaki nüfus korelasyonu 2010'dan sonra Kıbrıs Rum nüfusun düşüş eğilimi nedeniyle önemli ölçüde değişmiştir.

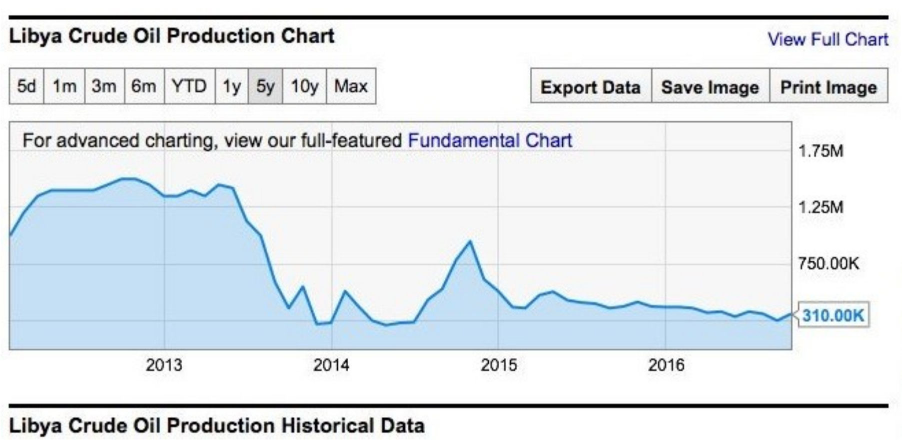
Bunun anlamı nedir? Bu, halen çözülmemiş "Kıbrıs Sorunu"nun giderek kendisini sadece "garantörler" olarak Birleşik Krallık'la birlikte "Kıbrıs sorunuyla" bağlantılı olan iki "ana vatanın" askeri gücü düzeyinde değil, Kıbrıs nüfusunun bileşimi seviyesinde de bir Yunan-Türk Sorunu haline getirme eğiliminde olduğu anlamına gelir. Bu, bir dizi olaydan dolayı "Kıbrıslıların" politik konularıyla ilgili olarak, Kıbrıs'ın kaderini belirleyecek şekilde onlarca

yıldır tüm güçlerin Kıbrıslılar adına konuştuğu (çoğunlukla melodramatik olarak) ve sürekli marjinalize edildiği anlamına geliyor (Burada, Kıbrıs'ta bazı faktörlerin pozitif veya dengeleyici rol oynadığını akıllarda tutmak önemlidir. Örneğin Sovyet bloğunun varlığı, Arap laik ve anti- sömürgeci milliyetçiliği, Bağlantısız ulusların varlığı). Dolayısıyla, bu noktada ulusal sorunun çözülmesi, Kıbrıslıların siyasi-tarihsel özneler olarak varlıklarını sürdürmesi anlamına gelmektedir. Çözümsüzlük ise Kıbrıslıların tarihten yok olması ve yerlerini Kıbrıs sorununa sonsuza kadar iki ulus devlet temelinde bir çözüm arayan uluslararası bir soruna bırakması anlamı taşımaktadır. Bu gözlem bizi, görüşümüze göre Marksist solun kamusal tartışmalarında en çok görünen ve en sorunlu olan "Enerjiye dayalı uzlaşmaz zıtlıklar" konusundaki üçüncü karara götürüyor:

C. Kıbrıs meselesinin bir çeşit düzenlemesini desteklediği düşünülen burjuvazinin her iki kesiminin de temel argümanı, çözüm için yürütülen müzakerelerin sözde bir Marksist bakış açısıyla eleştirilmesi ile birlikte Kıbrıs'ın Özel Ekonomik Bölgesinde (EEZ) bulunan doğal gaz rezervlerinin sömürülmesinin önemi ve bu sömürünün temelinde ortaya çıkan karşıtlıklar ile ilgilidir. Bununla birlikte, çatışmanın ve burjuva ulusal "oyuncular" arasında yer alan gerginliklerin kendine özgü kanıtı, günümüzde enerji yönelimli karşıtlıkların doğası ile ilgili bazı temel gerçekleri gizleme eğilimindedir. Bilindiği gibi enerji, endüstriyel üretimi harekete geçiren doğal kaynak olmasından ötürü hayati öneme sahip bir hammaddedir. Bu nedenle, "enerjiye dayalı uzlaşmaz zıtlıklar"dan söz edildiğinde neredeyse otomatik olarak ima edilen şey, daha fazla ve daha ucuz endüstriyel üretim üzerinde uzlaşmazlık olduğudur. Ancak bu hemen bir soruya neden oluyor: 2008'de finansal balon patlaması sonrasında hemen hemen herkesin küresel kapitalist ekonominin seyrinin bir dereceye kadar yavaşlatılmasına karar verdiği göz önüne alındığında, bir dizi güçlü kapitalist devlette gelişme oranlarının sıfıra yakın seviyelerde dondurulduğunu, krizin birkaç ülkede az tüketimde tutarlı eğilimler yarattığını ve bu birikmiş sermaye birikiminin ve piyasaların ölçeklendirilmesi sonucunu doğurmuş olduğuna göre, neden daha da genişleyen sanayi üretiminin kontrolü konusunda uzlaşmaz çelişkiler olsun?

Dahası, (yaygın olarak varsayıldığı gibi) enerjiye dayalı uzlaşmaz çelişkiler yoğunlaştığından beridir, enerji fiyatının buna paralel olarak artması beklenebilir. Başka bir deyişle, devletler arasındaki enerji kaynaklarının kullanılması ve taşınması mücadelesi daha keskin bir hale geldiğinden beridir; enerji fiyatı buna paralel olarak artması beklenmelidir. Ancak OPEC'in ham petrol fiyatına ilişkin verileri, 2011'de varil başına 107,46 dolardan 2016'da sadece 40,68 dolara kadar düştüğünü gösteriyor. ***23*** CNN Para'nın benzin fiyatındaki sert düşüşün başlıca kurbanlarından biri olan Venezuela'nın (Rusya ve Suudi Arabistan ile birlikte) ekonomik çöküşü nedeniyle haklı olarak gözlemlediği gibi "düşük fiyatların başlıca nedeni Dünya çapında arz fazlasının olmasıdır"**24**
Son olarak küresel kapitalist krizin başlamasından sonraki dönemde, enerji kaynakları ve / veya enerji taşıma altyapısı bakımından zengin Libya, Ukrayna ve Suriye'de emperyalist müdahalenin üç ana cephesi ortaya çıktı. "Enerji kaynaklı uzlaşmaz çelişkiler"in kimin (hangi ülkenin) kendi üretimini artırmak için bu kaynakları daha fazla sömüreceği ile ilişkili olmasından beridir, bu üç ülkedeki kan dökümü enerji üretiminde bir artışa neden oluyor mu? İlgili verilere bakalım:

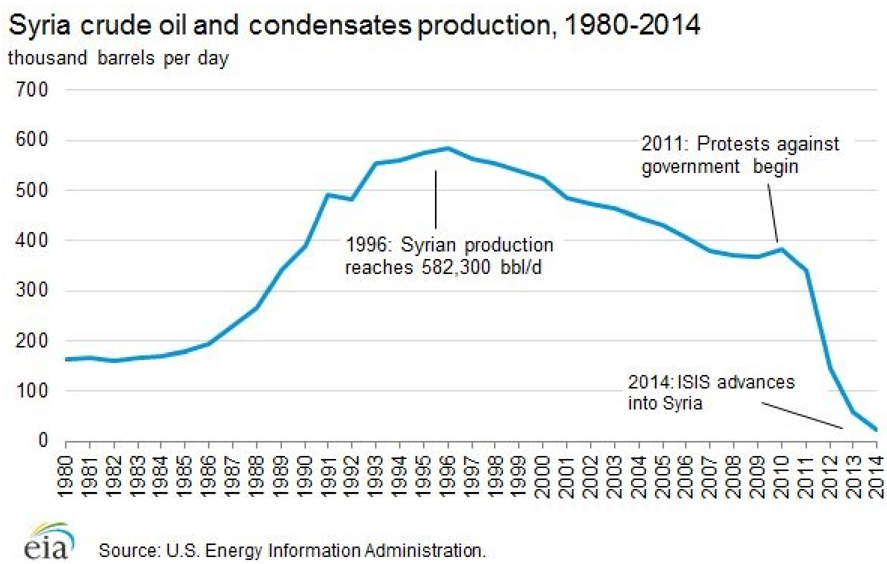
Libya:

Ukrayna:

Suriye:

Kuşkusuz, 2008 yılından beri tanık olduğumuz çağ, enerji rezervlerinin kullanılması ve taşınması için yeni ve iddialı bir dizi projeye imza attı; bununla birlikte, şüphesiz ki hiçbiri aslında gerçekleşmedi. Bir o kadar kuşku yoktur ki, aynı periyot emperyalist karakterli askeri çatışmalar ile noktalanmaktadır; fakat yine kuşku yoktur ki hiçbir güç ne enerji kaynaklarının sömürülmesini artırmaya ne de küresel güç korelasyonunda belirli bir yöne gitmesine yol açmadı. Suriye'de ve ikinci olarak Ukrayna'da meydana gelen büyük tahribata rağmen, örneğin jeopolitik ve ekonomik gelecekleri belirsizlik ve geçiciciliğini korumaya devam ediyor. Çatışmaya karışmış olan her bir gücün "bir adım ileri, iki adım geri" pozisyonu almasından beridir, hiç birisi kendi hedeflerini tartışılmaz bir başarı ile empoze edememektedir. Devletler olarak bu durumları "Ne savaş ne de barış" paradoksuyla tanımlanabilir (Libya'daki batı müdahalesinin politik olarak sonucunun ne olacağı da belli değildir)***25***. Kıbrıs Sorunu'na dönecek olursak: şüphe yok ki ilgili ülkelerin burjuvazilerinin bir bölümünün, kendi zeminlerindeki bir çözümleme, değişim olanaklarını ve fırsatlarını kapsamasını sağlayabilir. Ancak yine eşit derecede şüphe yoktur ki, hiçbir temel burjuvazi bu çözüme ulaşmak için "cenneti ve yeri hareket ettirmeye” kararlı görünmemektedir. Temel oyuncular müzakerelerde "bir adım içerde bir adım dışarıda" pozisyonundadır ve "Emperyalizm çaresiz olarak mevcut enerji kaynaklarını kullanmak için Kıbrıs sorununa bir çözüm arıyor" konusundaki gösterişli genellemelere rağmen, ilgili ülkeler uluslararası çatışmaların olduğu diğer bölgelerdeki hareketlerine uygun olarak tereddütlü ve çekinceli hareket ediyorlar.

Yukarıdakilerden elde ettiğimiz iki şey:

- Birincisi, "enerji odaklı karşıtlıklar" kavramını içine alan çerçeve çok önemlidir, ancak terime atıfta bulunanların büyük bir çoğunluğu bu çerçeveyi açıklığa kavuşturmaktan kaçınmaktadır. Ekonomik ortamlardaki enerji odaklı karşıtlıkların doğası, yerleşik burjuvazilere dinamik bir gelişme, hırs ve özgüvenle karakterize edilen, uzun vadeli yatırım ihtiyatlılığı, uzun süreli durgunluk ve durgun sermayenin hareketsiz kılınamamış olduğu, şimdiye kadar çözümlenemeyen yetersizlikle karakterize edilen bağlamlardan çok farklıdır (kapitalizmin doğası gereği döngüsel krizler kaçınılmazdır). İlk durumda, liberal kapitalizmin aşamasını karakterize eden bir

kriz ve canlanma döngüsü ile birlikte, çatışmalar hegemonyayı rakipleri üzerinde belirleme güdüsü şeklidedir. Diğer bir değişle onların "olumlu" bir amacı vardır; uzun vadede seküler kriz, çatışmaların rakibin rotasını engelleme ilkesine (olumsuz şekilde) bağlı sürmesi daha olasıdır. Diğer bir deyişle, belirli bir gelişim yönelimi sergilemek için değil, özellikle başkaları için muhtemel avantajları ortadan kaldırmayla ilgilenirler.

- İkincisi, bu dönemde görülebilen olan unsurların toplamı, yukarıda kısaca özetlendiği gibi, "enerji odaklı uzlaşmaz çelişkiler" ile karakterize eden unsurun eski kategoriye girdiği iddiası için kanıt sağlamaz. Ve bu nedenle burjuvazinin ve emperyalist güçlerin Kıbrıs Sorunu'na herhangi bir nedenle ve enerji sömürüsü temelli bir çözüm arayışı içinde olduklarını hiç de net bulmuyoruz, diğer yandan bu çerçeve içerisinde burjuvazinin ilgili hareketlerini ve uğraşılarını genel ve soyut olarak "enerji odaklı uzlaşmaz çelişkiler" olarak yorumlayabiliriz.

D. Önemli gördüğümüz son yapısal belirleme, özellikle mevcut konjonktüre göre yukarıda analiz ettiğimiz nüfus değişikliklerinin oldukça uğursuz tesadüfleri ve Yunanistan ile Türkiye'nin 2010'dan sonra içişlerinde yaşanan olumsuz gelişmeler ile ilgilidir. Birincisi, önce Yunanistan ve daha sonra Türkiye yoğun bir ekonomik kriz dönemine girdi. Yunanistan'ın ekonomik çöküşünün ilk döneminde Türk ekonomisi büyümesine rağmen, Doğu Akdeniz'in iki "emir verici" burjuvaları arasındaki uçurum Türkiye lehine genişledi. İkincisi, ekonomik kriz, her iki ülkeyi de siyasi krizlere, devlet baskısının yoğunlaşmasına, temel siyasi ve sendikalist özgürlüklerin azalmasına ve faşist eğilimlerin güçlenmesine götürdü. Bu nedenle şu anki aşamada, Yunanistan ve Türkiye, Kıbrıs Sorunu'nu sürüncemede bırakan faktörler olarak etkilemektedir: Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk burjuvazisinin daha fazla gelişmesine karşı giderek daha fazla bir "fren" haline gelmelerinden ötürü; askeri güçleri, "kardeş" burjuvazilerini kontrol altına almak için gittikçe daha fazla ağırlık kazanıyor olmasından dolayı(Tehdit oluşturan statülerini "garantör güçler" şeklinde gizlemekte ve sterilize etmektedirler), hem Yunanistan hem de Türkiye, bir taraftan uzun zamandır NATO'nun, diğer taraftan da özellikle 2010'dan sonra faşizmin ihracatçılığını yapıyorlar. (Yunanistan'daki Altın Şafak'ın Kıbrıs'taki faşist ELAM partisinin kuruluşunda ve örgütlenmesindeki kahramanca rolü ve de AKP'nin KKTC'deki lümpen destek ağları sayesinde faşist tehdidin ülkücüler vb. şeklinde artması bunun için yeterli örneklerdir).

Bu açıdan bakıldığında, bağımsızlık, yani Kıbrıs burjuvazisinin "anavatanlardan" ayrılması, işçi sınıfı ve popüler katmanlar için mevcut bazı temel özgürlükleri garanti etmesi, statükonun sürdürülmesinden çok daha olasıdır. Kıbrıs Sorunu söz konusu olduğunda Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye'deki birçok partinin "yurtsever" korosu, herhangi bir şüphenin de ötesinde, statükoyu, ulusal şovenizmi, hoşgörüsüzlüğü ve her üç ülkedeki etnik temizlik ideolojilerini güçlendirdi.

Adada şekillendirilmekte olan "ortam atmosferi", "anavatanların" "sol" ve "sağ" parti aygıtlarının müdahalesine önemli ölçüde teşekkür borçludur ve bu durum Kıbrıs halkının ilerici ve demokratik (ve kesinlikle sosyalist) geleceği açısından her zamankinden daha karanlık ve daha uğursuzdur.

II. Kıbrıs Sorununun çözümlenmesi için hayati önem taşıyan yönler

Milli meseledeki Marksizm-Leninizmin bu güne kadarki temel ilkeleri ve Kıbrıs Sorununun spesifik belirlemelerinin analizi Stasis'i aşağıdaki sonuçlara ulaştırmaktadır:

- Birincisi, ulusal sorunun çözümüne ilişkin tartışmanın her zaman olduğu gibi burjuvazi tarafından düzenlendiği gerçeğinden bağımsız olarak, bu tartışmanın mevcut çerçevesine müdahale etmek Marksist bir görevdir. Başka bir deyişle Marksist tez, milenyumcu beklentilerle başvurarak sorundan kaçmak, yada tamamen olumsuz olan, sonuçta iktidar meselesi çözülmediği sürece hiçbir çözüm bulunamayacağı gerçeği şeklindeki felaket merkezli söylemler yerine özellikle mevcut durumları da dikkate alarak kendini konumlandırmalıdır (sonuçta sorunu çözmek tarih yasası olarak tasarlanmış olan metafiziksel bir görev değil, onların kendi görevidir ve bu onların her tarihsel anda ve politik iklimde doğru taktikleri uygulamasına bağlıdır).

- İkincisi, Marksizm-Leninizm'in tezi prensip olarak Kıbrıs meselesinin Kıbrıs işçi sınıfının kültürel, etnik, dilsel ve dini şovenizm tarafından fiilen bölünmesini kabul eden ve direk ya da dolaylı olarak eşitlik ve devletin idaresinde mümkün olan en büyük demokratikleşmeyi reddeden herhangi bir yaklaşımla uyumsuzdur. Bu ilkelere dayanarak, Kıbrıslı Türklere sınırlı kültürel ve dini haklar dışında herhangi bir şeye hakkı olmayan "azınlık" olarak yaklaşan ve elbette onları bilinçli veya bilinçsiz olarak "Beşinci Kol" "Düşman" olarak tanıtma eğilimi gösteren tüm yaklaşımlar aynı şekilde kabul edilemezdir.

- Üçüncü tez, yukarıda belirtilen nedenlerden ötürü, Kıbrıs devleti ya iki toplumlu olacak (1960 Anayasasında olduğu gibi) ya da yaşamayacak, Kıbrıs'ın kaderindeki gerici NATO devletleri Yunanistan ve Türkiye'ye ekleneceği bir geçiş durumu dışında.

- Dördüncü tez hem 1950'lerde hem de 1963-64'teki İki Toplumlu olaylarda, EOKA, TMT ve diğer aşırı sağcı paramiliter grupların eylemlerinden kaynaklanan gelişmelerle somutlaşan durum Kıbrıs devletinin gerekli bir

biçim olarak iki bölgeliliğini zorunlu kılıyor. En azından milliyetler arasındaki güvenin gerçek anlamda yeniden kurulması, popüler dayanışma bağlarının oluşturulması ve ülkedeki tahammülsüzlük ile etnik katliamlar karşısında zafer kazanmanın tek geçerli ve uzun vadeli garantisini oluşturan ortak mücadelenin kurulması için gerekli olan bir geçiş dönemi olarak iki bölgelilik.

Bu dört tez temelinde Stasis, bir kararın somut biçimi ile ilgili olarak her iki toplumdaki halk hareketinin (işçi sınıfının, köylülüğün ve küçük burjuvazinin ilerici unsurlarını içeren) benimsediği talepler olarak aşağıdaki taleplerin hayati önemini vurguluyor:

Yönetim:

- Federal Devlet'in yaşayabilirliği ve işlevselliği için Eğitim, Sağlık ve Sosyal Güvenlik'in Anayasa dahilinde kesinlikle sadece federal devletin yetkisine girmesi gerektiğini düşünüyoruz.

- Hükümetin her alanında toplumların mümkün olan en büyük eşitlik temelinde temsil edilmesi anayasal olarak güvence altına alınmalıdır.

- Memurların seçimi çapraz oylama şekline dayanmalıdır.

- Ortak bir iş hukuku çerçevesi olmalı, anayasal olarak garanti edilmeli ve işçi sendikaları tarafından denetlenmelidir.

Güvenlik garantileri:

- Federal Polis ve Ordu'nun çalışma çerçevesinin tanımı güvenlik ve çözümün uygulanması için kesinlikle gereklidir. Federal polis ve ordu kuvvetleri, tüm toplumlar tarafından eşit bir şekilde oluşturulmalı, açıklık ve anayasal olarak garanti edilen bir yargıya sahip olmalıdır. Ve herhangi bir etnik, dini, şoven ve milliyetçi nefret gösterisine sıfır toleransı içermeli, aynı zamanda devletin güvenliğini herhangi bir dış tehlikeye karşı garanti etmelidir.

- Bizim için işlevsel ve kabul edilebilir "garantiler" biçimi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin daimi üyeleri tarafından olası bir çözüm anlaşmanın uygulanmasıdır. Kıbrıs'ta çok uluslu bir askeri ya da polis teşkilatının konuşlandırılmasını içeren herhangi bir senaryo, adanın kesin NATO'laştırılmasının başlangıcıdır.

- Türk ve Yunan birliklerinin küçük bir askeri gücünün (Federal Güvenlik Güçlerinin sıkı denetimi altında) bulunma olasılığını göz önünde bulunduruyoruz, bu tür güçlerin varlığı için belirlenmiş zaman çizelgesi kesinlikle sınırlıdır (sadece anlaşmanın ilk döneminde kurucu toplumların haklı kaygılarını ve güvensizliklerini gidermek için).

İngiliz Askeri Üsleri:
İngiliz Üsleri, sömürgeciliğin ve ABD ile Birleşik Krallık arasındaki karşıtlığın sonucu olması yanında, amacı özellikle Büyük Britanya'nın ve emperyalizmin çıkarlarını korumanın araçlarıdır. Aynı zamanda NATO'nun Doğu Akdeniz'deki daha geniş alandaki çıkarları içindir.

Kıbrıs Sorununun muhtemel bir çözümünden sonra bile varlıklarını sürdürmeleri maalesef, var olan işçi hareketinin bugünkü haliyle karşı koyamıyor oluşunun sonucudur. Çünkü işçi hareketi çözülmemiş bir ulusal meseleden kaynaklanan konumdadır ve ayrıca Kıbrıs Solunun bütün tarihsel duruşu nedeniyle herhangi bir karşılıklı kabul edilebilir çözümde İngiliz üslerinin varlığının sorgulanabilirliğini pratiğe koyacak şartların çok uzağındadır. (Şu da unutulmamalıdır ki devrimci bir değişimin olduğu ülkelerde bile, örneğin Küba, resmi bağımsızlıktan sonra anayasal meşrutiyet tarafından garanti edilen emperyalist askeri üsler konusu çözümsüz olarak kalmıştır)***26***

Kıbrıs, sömürgecilik ve bölgedeki Aşırı Sağ'ın Soğuk Savaş faaliyetleri arasındaki hilelerin kurbanı olarak, Cumhuriyet Anayasası Anlaşması uyarınca oluşturulan ve çağdaş bir ulus-devlet için kabul edilemez bir devlet biçimi olan, ve ulusal bağımsızlık ve egemenlik vizyonunu bozan bir yapı miras almıştır. Bunun müzakereler için yarattığı pragmatik zorluğu anlıyor ve basit maksimalist talepleri mantığını paylaşmıyoruz; öte yandan hem Marksist-Leninistler olarak kalmak, hem de herhangi bir faydacılık adına 21. yüzyılda sömürgeciliğin sürdürebilmesi ile kendini pasifçe uzlaştırmak imkansızdır.

Sonuç olarak, bir kararın öncesinde ve sonrasında Kıbrıs içinde ve dışında mücadelenin taktik araçlarını belirleyecek ve tanımlayacak olan, adadaki İngiliz üslerinin varlığına ve işleyişine, İngiliz üsleri bölgesinde Ortadoğu, Kuzey Afrika vb. yakın bölgedeki devletlere ve halklara karşı yürütülecek herhangi bir aktiviteye karşı iki toplum içinde birleşik bir anti-emperyalist cephenin kurulmasını halk hareketinin temel görevi olarak görüyoruz.

***

Marksizm-Leninizm ilkesine ve halkın yeniden birleşmesine yardımcı olması niyetimize bağlı kalarak, olası bir çözüm için tamamen ikna olunmuş bulunulan iki toplumlu, iki kesimli federasyon modeli, problemli yönlerine ve hususlarına rağmen, Kıbrıs halkının tüm baskılardan özgürlüğüne kavuşturulduğu, özgür ve sosyalist bir Kıbrıs için verileceği ortak mücadeledeki ilk adımı oluşturacaktır.

Stasis.

NOTLAR:

1. V.I. Lenin, "Ulusal Sorun Üzerine Eleştirel Düşünceler", Toplu Çalışmalar, Cilt. 20: Aralık 1913 - Ağustos 1914, trans. Bernard Isaacs ve Joe Fineberg (Moskova: İlerleme Yayınları, 1977), s. 34, 28.

2. Ibid., S. 40.

3. Ibid., S. 43.

4. V.I. Lenin, "Sosyalist Devrim ve Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı", Toplu Eserler, Cilt. 22: Aralık 1915 - Temmuz 1916, trans. Yuri Sedobnikov (Moskova: Progress Publishers, 1974), s. 147.

5. V.I. Lenin, "Ulusal Sorun Üzerine Eleştirel Düşünceler", s. 41-42.

6. Ibid., S. 35.

7. bbid., S. 45.

8. Ibid., S.46.

9. İbid., S. 28.

10. V.I. Lenin, "Ulusların Kendi Kaderini Belirleme Hakkı", Toplanan Çalışmalar, Cilt. 20, s. 409.

11. Ibid., S. 409-410.

12. V.I. Lenin, "Ulusal Sorun Üzerine Eleştirel Düşünceler", s. 34-35.

13. V.I. Lenin, "Ulusların Kendi Kaderini Belirleme Hakkı", Toplu Çalışmalar, Cilt. 20, s. 400- 401.

14. Cf. Https://el.wikipedia.org/wiki/Εθνική_Οργάνωσις_Κυπρίων_Αγωνιστών

15. Nikos Zahariades, "Emperyalistlere ve haince Kıbrıslı Mongerlere Karşı", https://parapoda.wordpress.com/2016/04/03/ν-ζαχαριάδη-ενάντια-στους-ιμπεριαλισ/

16. https://en.wikipedia.org/wiki/Turkish_Cypriots

17. https://tr.wikipedia.org/wiki/Türkçe_Kısımlar

18. https://tr.wikipedia.org/wiki/Turkish_Cypriot_diaspora

19. http://www.e-radio.gr/post/63892/h-metanasteysh-twn-ellhnwn-ta-xronia-ths-krishs-searithmoys

20. https://el.wikipedia.org/wiki/Απογραφή_Πληθυσμού_2011_ (Κύπρος)

21. http://www.tanea.gr/news/politics/article/5130198/meiopshfia-o-ellhnokypriakos-plhthysmossthn-kypro-symfwna-me-meleth/

22. 2006 yılında Kıbrıs Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, yaklaşık 160.000 Türk yerleşimciyi ve yaklaşık olarak 88.000 olan Kıbrıslı Türklerin oranını yaklaşık 2: 1 olarak hesapladı. Http://www.mfa.gov.cy/mfa/mfa2016.nsf/mfa15_gr/mfa15_gr?OpenDocument Gazetenin "Politis" in (2014) bir makalesinde ve Popülasyon Enstitüsü tarafından ilan edilen sayıya karşı bir argüman ve Kıbrıs Göç Politikası'nda toplam 300.000-400.000 KKTC nüfusu hesaplandı. Http://politis.com.cy/article/dimo-sio-grafia-toukafene-kai-epikinduni

23. www.statista.com/statistics/262858/change-in-opec-crude-oil-prices-since-1960

24. http://money.cnn.com/2016/08/17/news/economy/venezuelaoil-prices/

25. Cf. Anti-faşist Gönüllü Donbas Gönüllü Grubu'nun ilan edilmesi: "Günlük tartışmalar sürüyor ve insanlar ölmeye devam ediyor, ancak günden güne askeri faaliyet azalmaktadır. "Bir savaş ya da barış" söz konusu değil, birkaç yıl sürebilir. "Https://solidarityantifascistukraine.wordpress.com/2017/01/23/interunit_anastellei_stratiwtikes_drasthriothtes_sto_donbass/

26. Anayasal olarak konuşmak gerekirse, rezil Guantanamo üssünün Küba'da aşırı derecede ısrar etmesi konusu http://www.coha.org/the-guantanamo-base-a-u-s-colonial-relicimpeding-peace-with-cuba/ adresinde görülmektedir.